

ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptartóknak: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Feliratunk minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési felhívás.

A »Zombor és Vidéke« 1901. évi január hó elsején XX-ik évfolyamába lépett.

Az újév küszöbén hálával fordulunk a mi nagyrabecsült közönségünkhöz, hogy köszönetet mondjunk támogatásáért.

A »Zombor és Vidéke« ciklikirói bátran, de nem durván, teljes erővel, de nem személyeskedő kritikával, tisztességgel szolgálják azokat az elveket, a melyeknek megvalósítására a volt nemzeti párt Széll Kálmán zászlaja köré csoportosult.

A »Zombor és Vidéke« előfizetési ára: Egy évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Az előfizetési díjak a lap kiadóhivatalába küldendők.

A „Zombor és Vidéke“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA.

Zombori élet.

LETRA: Nemes-Millics.

Egy kis kormánypárti tűzással azt merem állítani, hogy meg lesz nemsokára mindenünk, a mi lelkünknek gyönyörűséget ad. Éppen úgy reményem, hogy nem sokáig fogunk minden olyan dolog nélkül szűkölködni, a mi testünknek okvetlenül szükséges.

Van aszfaltjárdánk, de a millenium emlékére emelendő artézi kutaink még mindig kénsnek az éji homályban. Pedig a víz az ember legszükségesebb tápláléka, a melynek bármily áldozat árán is, kellő mennyiségben lenni kellene. Ahol nincs megfelelő víz, oda varangyos békák meg maláriás szünyogok valók, nem pedig emberek.

Zombor televényen fekszik. Vizeink még mosogatni sem igen valók, nemhogy ivóvíznek. Halálózási százalékunkat a rossz víz nagyon emeli. Minthogy ettől a baktériától az artézi kutak megmentenének

Az el nem felejtett város.

Több ízben olvasunk e lap hasábjain panaszokat, a melyek városunk hátramaradottsága miatt merülnek föl.

A ki e város érdekeit igazán szívén hordja, annak valóban küzdenie kell a stagnálás ellen, annak mindig többre és többre kell törekednie.

Nem nyugodhatunk bele tehát mi sem mostani helyzetünkbe, a midőn közgazdasági, kulturális életünk még oly sok kívánni valót hagy fenn, városunk modern átalakulása pedig nem az óhajtott gyors tempóban halad előre.

Ép ezért, csak helyeselni tudjuk, ha valaki bírál, de ennek aztán soha sem szabad az igazság rovására történni.

Már pedig elvitatatlan bajaink mellett is el kell ismernünk, hogy az utolsó évtizedekben nagyot haladtunk, ami nagyobb alkotást városunkban csak lát hatunk, az — csekély kivétellel — mind az utolsó évtizedek nehéz ferasztó munkájának, áldozatkészségének az eredménye. S ha e mellett igazságosak akarunk lenni, azt is be kell látnunk, hogy — e legújabb kort megelőző — egész multunk meddségét, hiányait egyszerre pótolni nem lehet.

bennünket, hát az artézi kutakat hagyjuk legutoljára.

Az elmúlt esztendő társadalmi élete nem valami nagy eredményekkel dicsekedhetik. Igaz, hogy most külön társadalmi életet élünk, mint amikor a politikai harc táborokra szakított bennünket. De azért nincs mivel dicsekednünk. Zombor hivatalnok város. A hivatalnok kimerül az élet küzdelmeiben, és rendszeren eladósodva jut arra a rangra és állásra, a melyen számottevő tagja lenne a társadalomnak. Ha mégis belemeleg a szereplésbe, akkor folytathatja a váltókkal való örökös harcot, kéregetést.

Igy igazi társadalmi élet nálunk nem fejlődhetik.

Zombor családjai megszámlálhatatlan klikkekre vannak oszolva. Legfeljebb négy család tart össze. Ennél nagyobb körre alig terjed az érintkezés. Olyan háza csakis egy van Zombornak, a hova a város egész előkelősége jár és a mely a város társadalmi feladatainak érdekében áldoz és nyitott házat visz.

Az elfogulatlan látja haladásunkat és bölcsen tudja, hogy csak addig nyujtózhatunk, a meddig a takarónk engedi.

Ne akarjunk tehát azonnal mindent, mert különben csak Don Quijotte mosolyt kellő szelmalom-harczát utanoznánk; ne akarjunk egy iramodással ott lenni, a hová más jelentékeny nagy városok csak évszázadok kulturájával, szerencsésebb körülmények között küzdötték fel magukat.

Az a város különben, a melyet az állam hatalom egy nagy vármegye középpontjává, székhelyévé tett, a melynek pénzügyigazgatóságát, törvényeszkét, gimnasiumot, többféle mérnöki hivatalt, tanfelügyelőiséget, kétféle katonaságot stb. adott, s a melyet még ezeken kívül is évről-évre részesít jöletéményeiben, — az el nem felejtett város.

Heiyes, ha nyilván tartjuk hiányainkat és erős akarattal, nem lankadó munkával megteszünk minden lehető bajaink orvoslására; de helytelen, ha lehetetlent kívánunk. Haladjunk csak úgy, a hogy erőnk és képességeink engedik.

Még helytelenebb, ha az országosan ismert nehéz közgazdasági helyzetnél és talán sajátos viszonyainknál fogva is — pangó üzleti életünk és egyéb bajaink

Most, hogy a színészek eltávoztak, a fiatalág nagy része kávéházakra és vendéglőkre van utalva. A Vadászkiirt, az Elefánt, a Korzó, az Othon és a külvárosi korezmák vállalkoznak annak a feladatnak a teljesítésére, amelynek a neve: Zombor szórakoztatása. A zombori fiatalág a kávéházak füstös, gyilkos levegőjére van utalva: mert a társadalmi élet pang.

Szellemi életünk legszebb erőt a Szabad Lyceum foglalja le. Gózdú Elek, Kozma László, Kiss József, Rácz Soma, Megyesi Ferencz olyan nevek, a melyek bármely szellemi mozgalomnak is díszere válnának.

A zeneiskola a zombori zeneélet fejlesztése érdekében tesz megbecsülhetetlen szolgálatokat.

Az iparpártolás czime alatt a város rendkívüli áldozatokat hozott. A megyei közgyűléseken nem igen sok biztossági tag jön össze, pedig már van elég viczinális; azonkívül az utak sem nagyon rosszak. Igaz, hogy nem valami mulatságos dolog 200—300 tárgynak az elintézését végig hallgatni. Így vagyunk

miatt igaztalanul másokat okolunk, s különösen azokat támadjuk meg, a kiknek rövid ideig tartó hivatalos működése is e város minden igaz polgárát csak elismerésre és őszinte hála kötelezheti.

Pedig ezt teszi igaztalanul a december 30-iki vezércikk írója, a mikor e város vezetőségét és különösképpen a városunk polgármesterét és országos képviselőjét mintegy kötelességmulasztással vádozza.

Hiszen mindenki tudja, hogy kevés tisztviselőről lehet azt mondani, a mit polgármesterünkről, hogy minden idejét e város javának előmozdítására szenteli, s a szorosan vett adminisztratív teendők mellett kiterjedt figyelmé mindenre, a mi e város érdekeit, polgárainak jólétét, boldogulását előmozdítja. Így a sok közül itt csak a vadvizek levezetését, a villamos világítást, a színház-szálló kiépítését, a régi kaszárnya épületeknek realizálását, a tervbe vett kiállítás ügyét, a felállítandó vaj- és más gazdasági gyárakat említem fel, a melyek ez idő szerint mind gondoskodásának tárgyait képezik, s a melyeket ismert erélyenél fogva, az illetékes tényezők támogatásával, remélhetőleg már a közel jövőben megvalósít.

De ugyanekkor nem kell-e a legmelegebb elismerés hangján szólanunk érdemekben gazdag országos képviselőnk-ről, a ki már a multban is mindig egyik vezéralakja volt törvényhatóságunknak, s a ki e városnak utolsó évtizedekre eső fejlődése alkalmából önértetesen mondhatja el magáról, hogy: quorum pars magna fui. Az ő négy évre terjedő országos képviselői működése is csak az érdemes multnak méltó folytatása.

Bár ismert szerénysége bizonyára tiltakozik ellene hogy tetteit a nagy nyilvánosság elé vigyük, de még ez sem akadályozhat meg abban, hogy a mikor erre provokálva vagyunk, érdemeinek legalább egyikéről-másikáról ne vegyünk itt tudomást.

a városi közgyűlésekkel is. Pedig a városatyáknak még fáradságos utakat sem kell megtenniük.

A mi a sportot illeti: a Sport-Egyletben van egy kis élet. Nemsokára 5000 koronára fog rugni az az összeg, amelyet szigeti Györfly Géza, az egyesület fáradhatlan elnöke az egyesület alapítókéjére gyűjtött. Olyan eredmény ez, a mely Györfly nevét Zombor életében emlékeztetéssel teszi.

A koresolya-egyletre is úgy látszik végre szebb napok virradnak. Hosszu fagyatlan négy tél után, végre egy hete tíz fokos hideg van. A jég el fogja osztalni minden baját.

Minden kalamitásunkban bennünket is csak az vigasztalhat meg, hogy a természet törvénye szerint a sötétséget világosság, a zürzavart pedig tisztulás követi. Az, hogy minden éjre új nap virrad, hogy a fulladt nyári levegőt a zivatar üdévé, frissé teszi: a mindenség örökös jelenésege.

Mig egy rézről az egész cikluson át odaadással, szigorú kötelezőérzettel teljesítette képviselői hivatását, másrészt a lefolyt négy év alatt nem volt a városnak olyan ügye, a melyben vagy maga, vagy intéző férjainkkal együtt, mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel el ne járt volna.

Hogy a város a VI. lakbérosztályból az V-be helyeztetett s ez által a kaszárnya bérletnél ezekre menő előnyhöz jutott; hogy a fogyasztási adóknál városunk szintén ezekre rugó kárpótlásban részesül; hogy műfúttal nem bíró s így a téli hónapokban úgy szolván elzart három zombori szállásosport részére képviselőnk vasúti állomás felállítását (Kis-Militics) eszközölte ki, s azt saját költségén kiépítette és főszerelte, — ezekről valószínűleg sokan nincs tudomása.

Kereskedőink érdekeit sikerrel támogatta ott, a hol rá alkalma nyílt: az országgyűlés igazságügyi bizottságában; a közérdekű öntöző csatornák létesítésére szolgáló törvényjavaslatnál a jogügyi bizottság előadója volt s így a gazdák érdekében is megtette kötelességét. Hogy iparosaink érdekében mennyit tett, arról iparosaink, különösen Árucarnokunk beszélhetnek legjobbat; ügyeikben mindig a legnagyobb buzgósággal erélyvel járt el.

Tapasztalat gyűjtést végett közel 200 iparost és gazdát vezetett és vitt saját költségén a szegedi országos kiállításra.

Vezető férjainkkal együtt kieszközölte, hogy felső kereskedelmi iskolánk fenntartására városunk két év óta 3000, az idei 1901. évben pedig már 5000 korona állami segélyben részesül.

S végre az amyszor emlegetett törvényszéki palota ügyében képviselőnk az országgyűlés nyílt ülésén is felszólalt, a főispánnal és több bács megyei képviselővel együtt küldötséggel is járultak a kormány elé s ez úton erre külön is fölthívták a kormány figyelmét, s a mint tudjuk, a palota fölépítésére nézve ígéretet is kaptak. Képviselőnk újabb akciójára most már biztosan lehet remélni, hogy a tárgyalást a várossal már a közel jövőben meg is kezdik.

Mindezek — hogy többet ne is említsünk — mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy igenis oly férfiak kezébe van e város vezetése és képviselete léte, akiknek működése, tevékenysége elé teljes megnyugvással nézhetünk.

De ha igazán azt akarjuk, hogy városunk haladjon, hogy polgárai boldoguljanak, akkor ne várjunk mindent csak az államtól és vezető férjainktól, hanem tegyünk meg mi is minden lehető a város és saját jól felfogott érdekében, s ne akarjunk egyszerre mindent. A haladás áldozatba, erőfeszítésbe kerül, már pedig ezeknek is van határa. Az a város, melynek pótladoja már az 50%-ot elérte, csak böcs mérséklettel vehet újabb meg újabb terheket magára.

Vezetőinket pedig, a kiknek odaadó tevékenységére és szigorú kötelező-

érzetére csak jogos önértettel mutathatunk: pocsúljuk meg, mert ezzel önmagunkat is megbecsüljük.

y.

* A közigazgatás egyszerűsítése. A közigazgatási egyszerűsítés tárgyában a közigazgatási főhatóságokhoz intézett kérdésekre már az összes vármegyékből és városokból beérkeztek a válaszok. Ezt a rengeteg anyagot most dolgozzák föl és e hónap közepéig mindene-re készen is lesznek a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában előterjesztendő törvényjavaslattal, melyvel még ez az országgyűlés foglalkozik. Általában igen nagy volt az érdeklődés a reform iránt az összes vármegyekben. Körültekintő, pontos és alapos véleményeket adtak a fölvetett kérdésekre. A telefon használatáról a közigazgatás terén valamennyien helyeslőleg nyilatkoztak. Az egyszerűsítés mellett igen nagy időmegtakarítás érhető el, mert a közigazgatási intézkedéseknek eddig tulajdonló része az irodai kezelésre, másolásra, nyilvántartásokra, jelentések tételére stb. esett. Ezután mindez mellőzhető lesz és a közigazgatási hatóságok több időt szentelhetnek az ügynek érdekében való elintézésére. Ez a tisztia nyereség számlájára megy ebből a korzszakos reformból.

A „Zombor és Videke” kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönakadás ne történjék.

Ülések.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap délután 3 órakor rendes ülést tartott báró Vojnics István főispán elnökele alatt. A bizottsági tagok közül megjelentek: szigeti Györfly Géza, kir. tanácsos pénzügyigazgató. Sztankovics György, államépítészeti felügyelő, Kerekes János, kir. ügyész, dr. Poppovics István főorvos, Latinovits Szaniszló városi tanácsnok, dr. Alföldy Árpád, Széchenyi József, országgyűlési képviselő, Graf Nikáz, tanfelügyelő, Gyurics György főjegyző, dr. Dekker Pál tanácsnok, dr. Dimitrievics Brankó tanácsnok, Hauke Imre polgármester, Koczár Zsigmond kir. tanácsos, dr. Zákó István, Pocskay Sándor. Legelső ülés ez lévén ez évben, az albizottságok választattak meg mindenekelőtt. Erre felváltatott a közigyűlés értesítése, hogy mely tagjai választattak meg a közigazgatási bizottságnak újra. A polgármesteri jelentés megjegyzés nélkül vétett tudomásul. Éppen úgy az előadók jelentései is megjegyzés nélkül vétettek tudomásul. A főorvos jelentése szerint a december havi közegészségügyi állapot kedvező volt, amennyiben a halálesetek száma kisebb mint novemberben. Ragályos kórok csak szórványosan fordultak elő. Különösen kevés volt a halálozási arány a hasi hagymázban és difteritisben. A halálesetek gyakoribb okai gyermekeknél a ránggöres, felnőtteknél

pedig a tödőbántalmak. Az orvosi gyakorlatban a légzőszervek heveny és idült bántalmái fordultak a leggyakrabban elő. Az iskolába járó gyermekek állapota kielégítő. A születések száma 72, a halálozások 65. Orvosrendőri szempontból a tejtermékek vizsgáltattak meg. A szikvizgyárak is megvizsgáltattak és kifogásztalanoknak találtattak. Házasságra 5 pár lélt. A pénzügyigazgatói jelentésből kitűnik: egyenes adóban december hóban befolyt 47.255 kor. 55 fillér, bélyeg- és jogilletékben 4.145 kor. 70 fillér, fogyasztási- és italdobban 7.760 kor. 71 fillér. tanítói nyugdíjban 504 kor. Deczembeben fizetési halasztás nem adatott. Néhány kisebb jelentőségű ügy befejezése után az ültés a főispán berekasztette. A távollévő bizottsági tagok elmaradása igazoltattak.

* **Dr. Grüner Samu, zombori ügyvéd,** 200 koronát tett le Hauke Imre polgármester kezébe, a mely összeggel a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület alapító tagjai közé lépett.

* **Szemvizsgálatok.** Városunk rendőrkapitánya közhírré teszi, hogy a külterületi szállásospartokon a szemvizsgálatok Dr. Fucks Mór orvos által a következő sorrendben fogják megtartatni: Militics szállásospartban január hó 10-én, Bilits szállásospartban 12-én, Obzir szállásospartban 15-én, Zsárkóvács szállásospartban 16-án, Felsőszállás 21-én.

* **Szabad Lyceum.** A Szabad Lyceum előadása a kuruczvilágról — a mely a múlt vasárnap Kozma László gyengélkedése miatt elmaradt, — ma fogja megtartani.

* **Eljegyzés.** Kautz Róbert, a városunkban székelő és kir. 23. gyalogezred főhadnagya eljegyezte tincei zombory Amália kisasszonyt Zomborban.

* **Népmozgalmi adatok.** A zombori r. kath. hívők között az 1900. évben 458 egyén született, 369 egyén halt meg. Házasság 134 volt.

* **Letört bimbó.** Farádi Vörös Tibor m. kir. honvédszázados és neje sz. Bittermann Herminát mely gyász érte. Kis fiacskájuk, Laczika elhunyt. A gyászba borbult szülők a következő gyászjelentéssel közlik a szomorú hírt: „Farádi Vörös Tibor m. kir. honvédszázados és neje szül. Bittermann Hermina saját, valamint alulírottak s számos rokonai nevében is fájdalommal és szomorúsággal tudatják, hogy drága kis fiuk farádi Vörös Laczika ma reggel fél 6 órakor, életének 4-ik évében; rövid szenvedés után kiszenvedett. A drága halott hűt teteméi 1901. január 2-án délután 3 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint Deák Ferenz-utca 21. sz. házból eltemetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig ártatlan lelkéért január hó 9-én d. e. 9. órakor fog a helybeli főt. Minorita atyák szentgyeházában az egék Urának bemutatni. Nyugodjék csendesen! Arad, 1901. január 1. Farádi Vörös Lenke, farádi Vörös Aranka, farádi Vörös Margitka testvérei. Özv. Vörös Pálné, Bittermann Nándor, Bittermann Nándorné nagyszülők.“

* **Esküvő.** Kerényi Sándor f. hó 8-án, délután fél 3 órakor esküszik örök hűséget a zombori úr. templomban Weisz Flóra kisasszonynak, Weisz Vilmos a zombori úr. hitközség jegyzője és a m. ut. biztosítótársaság tisztviselője leányának.

† **Halálozás.** Malek Ödön zombori könyvkötő felesége Malek Ödön sz. Molnár Hermina folyó hó 2-án, hosszas szenvedés után életének 51. évében elhunyt.

* **A Sport-Egylet új alapító tagjai.** Falcione Lajos és Roheim Zsigmond zombori nagybirtokosok 100—100

koronával a zombori Sport-Egylet alapító tagjai közé léptek.

* **Nyilvános köszönet.** Felkértünk a következő sorok közlésére, melyek eléggé mutatják, hogy a nőegylet karácsonya ünnepegyén szóval és tettel hangoztatott eszme városunk polgárságának közös meggyőződésén alapul, mert minden osztályra hozzájárult a szegény gyermekek segélyezéséhez. Örömmel látjuk elsőhelyen magát a várost és a takarékpénztárt. A zombori jótékony magyar nőegylet „karácsonyfájára eddig a következő adományok folytak be: Zombor sz. kir. város 424 kor. a zombori takarékpénztár 414 k. 80 fill. Alföldy Gedeonné 10 k. Alföldy Flóra 4 k. öz. Barthal Józsefné 6 k. öz. Beke Gyuláné 4 k. öz. Budainé Róza 2 k. Bertoliné Sándorné 6 k. Dalmai Béláné 4 k. öz. Esztergamy Borbála 10 k. Enyedy Eugénia 2 k. Falcione Gusztávné 10 k. Falcione Irén és Helen 6 k. öz. Fernbach Bálimné 40 k. Fratriosevits nővérek 4 k. Garam Kálmánné 10 k. öz. Husvéth Istvánné 10 k. Holländer József és neje (házasságnak 25 évfordulóján). 10 k. Hauke Inréné 6 k. öz. Joksmann Józsefné 10 k. Kohut Henrikné 4 k. Kozma Lászlóné 10 k. Kirschner Károlyné 2 k. öz. Mály Teréz 6 k. Molnár Istvánné 4 k. Michelsz Jánosné 2 k. Mihályi Jánosné 4 k. Szilágyi Morné 10 k. Siskovits Márkné 1 k. Szalay Károlyné 10 k. Stverteczky Ferenccné 4 k. Szilágyi Eleménné 2 k. Szemző Gyuláné 20 k. Szemző Istvánné 10 k. Tápay Istvánné 6 k. öz. Ulyarik Paulina 2 k. Vértessy Károlyné 4 k. Wundzám Ida 2 k. összesen 1069 kor. 80 fill. Ezekon kívül adtak: Pocsay Sándorné 10 drb, kalácsot és 1 kötetnyt, Krizmanits Imre 40 drb vizsgyertyát, Rudits Ella 2 pár sajátoktűt, Harisnyát és 50 almát, Szedélyi Péter 3 drb nagy kalácsot, Schliesser testvérek 19 drb téli fejkendőt, Goldfahn Sándor 6 drb berlini fejkendőt és Dsida Antal 1 pár cipőt. Fogadják a nemes lelkű adakozók a nőegylet és a szegény felelhözött iskolásgyermekek nevében hálás köszönetemet. Esztergamy Borbála, elnök.

* **Névmagyarosítás.** Löwenberger Zsigmond zombori gyógyszerész, a Gallé-féle gyógyszerár bérlője a belügyminiszter engedélyével nevét Lukácsra magyarosította.

* **Eljegyzés.** Dr. Wächslér Ede gyakorló orvos, eljegyezte e hó 1-én Budapesten Kohn Etelka kisasszonyt, Kohn Adolf köztisztviselőben álló kerynjai kereskedő leányát.

* **Látványosság Zomborban.** Zomborban a megyeház mögötti téren, csak rövid ideig látható a Koczka-féle anatómiai muzeum és panoptikum. Elsőrangú látványosság. Tartalmaz 1000 nél több tárgyat. A panoptikumot urak, hölgyek és gyermekek látogathatják 30 fillér belépti díj mellett. A muzeum II. és III. osztályát eskis felnőtteknek (18 éves korátd) látogatható meg; belépti 40 fillér; másor az egész muzeumba néve a pénztárnál 20 fillérről kapható. Számos látogatóért eszed az igazgatóság. — A legközelebbi napokban az óriási állatsereglet érkezik Zomborba.

* **Változás a szabadkai főispáni állásban.** Mint a Felső-Bácska értesül, Baja és Szabadka városok főispánja, Schmausz Endre legközelebb a kir. közigazgatási bírósághoz fog kinevezetni, a nemrég hirtelen elhunyt Bornemissa Bertalan helyére. A közigazgatási bíróság egy kiváló és munká szakfőit fog nyerni Schmauszban, ki élete java részét a közigazgatás szolgálatában töltte. Utódjára néve már megindultak a kombinációk; de erre néve tartózkodunk a nyilatkozattól. Minden valószínűség sze-

rint a Bácska egyik igen tisztelt és népszerű képviselőjének van legtöbb kilátása a díszes állásra.

* **Latinovits Gyula,** a bajai járásnak főszolgabírája — már hetek óta betegene fekszik lakásán. Az orvosok véleménye szerint azonban néhány hét múlva teljes felgyógyulása várható. A főszolgabíró betegségének idejére Triploszky Gyula főispáni titkár rendeltetett ki Szutrély Lipót szolgabíró mellé.

* **Grosschmid Mária költeményei.** Láng A. József, zombori főgimnáziumi tanár, Grosschmid Mária költeményeiből egy füzetet valót németből magyarra fordította és önálló kötetben kiadni szándékozik. Előfizetési felhívása a következő: „Előfizetési felhívás Grosschmid Mária költeményeinek magyar fordítására. Egy éve, hogy Grosschmid Mária, német költőnő verseivel foglalkozom. Tartalmas gondolati és költeményeinek őszinte bánata magukhoz vonzottak. A melancchiává szelidült fájdalom gazdag forrása volt és marad a költészetnek. Szép a bánat költészete, fölemeli boldog és boldogtalan lelkét egyaránt! Grosschmid Mária költeményeiből is a melancchió szől hozzánk. Néhány fordítást már bemutatott a helyi lapokban. Most azon óhajommal lépek közönségünk elé: tegye lehetővé előfizetésével, hogy a fordítások — az írónő élet és jellemrajzával elátva — egy kis könyvben összegyűjtsék, megjelenhessenek. Az előfizetési ár 1 korona, mely nálam (Zombor, Szivácsi-ut 254, vagy a főgimnáziumban) fizetendő. Zombor, 1900 évi december 27. Hafazias tisztelettel Láng A. József, főgimn. tanár.“

* **Magyar népkör Bezdánban.** A bezdáni „Magyar népkör“ közgyűlésén a tisztikar és választmány az 1901 évre a következőképpen alakult meg: Elnök Balla Ferenc, alelnök Novák Henrik, jegyző Kiss Pál, segédjegyző Balla Péter, pénztárnok Rakovetz János, könyvtárnok Szilvási Ferenc. Igazgató választmány: Koch József, Keszler Ferenc, id. Kiss János, ifj. Keltz Ferenc, Kiss Mihály, Kiss Imre, Mütterer Sándor, Keresztes Mihály, Fuderer András, Csapó Pál, id. Györfi János, Györfi István, Kovács István, Kiss Sándor, Újvári Ferenc, Varga József, Sipos István, Györfi Ádám, Varga Sándor, Keltz István, Szarka István, Hordósi József, Könyvtári bizottság: Bekker József, Harjung János, Stülch József Hán Antal, ifj. Györfi János. Számvizsgáló választmány: Flesz Simon, Pálánksz András, Varga József. A magyar hafazias érzés ápolására, többnyire kisbirtokosokból alakult eme kör helyes irányáról minden Demosthenesnél szebben beszél ama tényle, hogy felfogva Pálffy János gróf fejedelemi adományának magasztos és nemzeti létünkre oly mélyreható jelentőségét, nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy ő exellentiajának, a magyar érzésti szegényebb közepostály gyermekei javára tett nagyszemű alapítványát, hódoló és köszönő feliratot küld. Elhatározta továbbá, hogy legközelebb Vörösmarty-ünnepélyt, vasár- és ünnepnapokon pedig népszerű felolvasásokat fog rendezni.

* **Nagyidők tanu.** Kovács János ó-becsei földbirtokos, a ki mint 48 as honvéd barcolt a magyar szabadságért, mult hó 30-án Ó-Becsen elhunyt 81 éves korában. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. Aldás emlékére!

* **Ebadó.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ember felhivatnak az összes ebtulajdonosok, miszerint az 1900. évi végérvényesen megállapított és a mult évekből hátra maradt ebadó 1901. évi január hó végéig a városi adópenztárnál a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül fizessék be és ugyanott az ebtartási szabályrendeletben előirt bárcákat

vegyék át, mert 1901 évi, január hó végén túl, a szabályrendeletnek a bárca nélküli ebekre vonatkozó intézkedése, szigoruan alkalmazásba fognak vétetni.

* **Az ázsio.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az aranyban teljesítendő vámfeladások lerovásánál 1901. évi január havában husz %-os árkelet-pótlék lesz fizetendő.

* **Agár-match.** A „Vadász- és Verseny-Lap január elsei száma a következőket hozza: „A Bácskában még mindig nagyban agarásznak. Az agarászatoknak oly szép idő kedvez, hogy szenvedélyes agarászaink — dacára a hidegebb időjárásnak — még mindig hódolnak eme szép sportnak. Érdekes fogadás dőlt el folyó hó 17-én a csoponyai határban Fernbach Károly területén. Arról volt ugyanis szó, hogy 3 nyulra engedve, melyik agár jobb: az 1900. évi november 10-én arany-billikomot nyert Fernbach János „Csipké“-je, vagy pedig a november hó 25-én a vándordíjért való futásban győztesnek tenmarad Roheim Zsiga „Snapsz“-a. A két agár tulajdonosa egy igen szép nagy ezüst serlegbe fogadtak. Birónak pedig Leibach Antalt, egyikét legjobb agarászainkat kérték fel. A verseny következőképen folyt le: Az első nyulnál Csipke látja meg a nyulat s az állva maradt, Snapsza fordítja. Rövid egy-két vágás után Snapsz elkapja. Fennmarad Csipke. A második nyulnál szép futamban Snapsz folyton uralva a nyulat, fennmarad. Következett a döntő futam, mely azonban a versenyt nem dönthette el. A felhajtott nyúlra ugyanis, minthogy Snapsz a nyulat későn látta meg, egyedül a nagyon szemes Csipke szaladt. Ekkor Snapsz előtt egy másik nyul ugrott fel. Így mindkét agár más-más nyulat hajtott. Csipke rendkívül sebességgel forgatva nyulát később a buzán kiállt, miglen Snapsz nagyon szép fogást mutatva: szolozott. Két órai pihenés után következett a döntés. Egy rendkívül erős nyul ugorván fel, Snapsz nagy fölényvel győztesnek deklarálta. A verseny után nagyon szép társaság gyűlt össze, mely Fernbach Károlyné szül. Karácson Dóra rendkívül szívélyes vendégszeretettel élvezte.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Polit Szvetozár, dr. Polit Mihály az ismert nemzeti agítátor fia Szegeden, a hol mint honvéd önkéntes szolgált, öngyilkossági kísérletet követett el. Azonban nem sikerült megtalálni az óhajtott halált és jelenleg súlyosan sérülve fekszik a katonai kórházban. Az orvosok véleménye szerint esetleg életben is marad, bár fél-szemét elfogja vesztetni. Öngyilkosságának oka, hogy egy szót sem tudván magyarul, a katonai szolgálat a honvédségnél, a hol magyarul kell tudni, végtelen nehezére esett és több ízben panaszkodott, hogy nem bírja ki. A katonaság körében általános részvét kísér a szerencsétlen sorsu fiatal katonát, a ki még rosszabbul jár, ha felgyógyul, mert akkor ünconkítás miatt indítják meg ellene a katonai eljárást.

* **Tartsuk tisztán a gyalog-járókat.** Remek hermelin-palástban köszöntött ránk az új század. A haldozó esztendő, lucskos, csatakos, szürke ábrázattal bukkott százasod sűrűjébe és alig hogy az idő kulesa megfordult a sirbolt zárában, fiatalos erővel, kissé szigoru hidegséggel lépett fel az új század, az új esztendő első napja. E fagyos keménység szép és kedves, mintha csak azt akarná jelezni az új század, hogy ő minden időben őszinte, igazi ábrázattal fog megjelenni, nem fog hazudni, nem fog szészélyeskedni, szóval mindig az lesz, a minek lennie kell. De a leg-szebb télnék is meg van a maga kellemetlen oldala, különösen nálunk, az aszfalt-járdák felülete sikos. Könnyen elbu-

kik rajtuk a legtisztább erkölcs is. De a nyilvános bukásokat könnyen megakadályozhatják a házigazdák, ha pontosan betartják kötelességét és tisztán tartják a gyalogjárókat. A rendőrség utasította is már a háztulajdonosokat, hogy a gyalogjárókról a megfagyott havat tisztítsák el, ezenkívül hintsek be jól hamuval, fűrészpörrel vagy homokkal, hogy minden szerencsétlenségnek útját vágassák. A ki ezen kötelességéről megfeledkezik, azt a rendőrség szigoruan megbünteti.

* **Ujítás a sóbeszerzés tervén.** Ugy látszik a pénzügyminiszter végre mégis megalkalta azokat a törhetetlen nehézségeket, a melyek a só eladás körül mindezeidig felállottak. Budapesti levelezőnk írja ugyanis, hogy a kormány a konyhasó és iparsó eladásának közvetítésével a „Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság“ budapesti czéget bizta meg és a pénzügyminiszter módot adott a részvénytársaságnak arra, miszerint a sóvásárló közönséget gyorsan szolgálhassa ki, fenntartván magának a számított költségek ellenőrzésének jogát. Ha rendszerint gáncsolni valók is a kormány intézkedései, ez alkalommal csak dícséret illeti azért a praktikus és okos ujítást.

* **Figyelmeztetés.** Lapunk mai számához **Tuna Gusztáv** zombori új kereskedőczég hirdetménye van mellékelve, melyre t. olvasóközönségünk figyelmét felhívjuk.

* **Életveszélyes tolongás.** A Diák-Otthon javára rendezett sorsjáték kirakatai előtt, Erzsébet-körút 34-ik szám, ezer és ezer ember áll és nem talál megfelelő szavakat a kiállított nyeremények nagyszerűségének esetelésére. Itt gyémántok, rubinok, gyöngyök vakitják az ember szemét, melyek minden hölgynek szívét, ha még oly elkélt is, hangosabban dobogtatják. A tolongás oly nagy, hogy a forgalom teljesen szünetel és a rendőrségnek kellett közbelépnie, mert a tolongás életveszélyessé válhatott volna. Es ez nem is csoda, ha meggondoljuk, hogy mindezen nagyszerű nyereményeket, köztütek a 10,000 koronás főnyereményt e sorsjáték összesen 1311 nyereményt tartalmaz, csekély 40 fillérről, azaz mond negyven fillérről lehet nyerni és pedig már január 12-én, a húzás napján.

* **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorba, étvágytalanság, rossz emésztés, májfájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fejfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekeres, mely 6 doboz á 15 labdac 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekerest 1.25 frtért, 2 tekerest 2.30 frtért, 3 tekerest 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerár, Bécs, I. Singertrasse 15.

(**Egy magyar gyógyintézet Abbeziában.**) Most ujév táján midőn szép hazánkat sűrű hólepel borítja és a téli zord szelek hegyre-völgyre rideg fagyot hoznak, mily szép azon déli vidékekről álmodni, melyeket a természet enyhe éghajlattal áldott meg, hová a tél ereje nem hat, hol most is meleg a napnak sugara, zöld a fáknak lombja. Es egy ilyen áldott tájék nem is esik oly távol tőlünk. Alig 1 napi utazás a robogó gyorsvonattal, egy hirtelen elhatározás és a ki reggel otthon még bundájában szánkázott másnapon „Uberzieherben“ éstálhat Abbezia kies tengerparti parkútjain. Es kit rozant egészségi állapot, vagy üdülési vágya íz el az északi zord télből enyhébb tájékokra, annak Abbezia mint téli klimatikus gyógyhely

annál is inkább ajánlható, mert ott van mint gyógyulási főtenyész D r. Szegő Kálmán, híres általános ősmert és közkeveltségnek örvendő szanatóriuma és vizgyógyintézet. Jobb gondozást, lelkiismeretesebb kezelést és kitűnőbb ellátást beteg vagy gyengekedő sehol sem találhat D r. Szegő Kálmán családias intézeténél. D r. Szegő Kálmán hírneves magyar orvos mintaintézetet alapított közvetlen az Adria partján — azt elismeri úgy a száz meg száz beteg és üdülő, kik a világ minden tájékából jöve, ott javulást és gyógyulást nyertek, de elismerte azt az intézetnek sok jeles vendége is, kik kellemes napokat töltöttek el „Dr Szegőknél“, köztütek koszorús költőnk Jókai Mór, ki ott töltött idejéről remek kis tárcza-czikben számolt be, és ki D r. Szegő intézetét „kis paradicsom“-nak nevezi. De nem csak felnőtt idegesek, gyenge, vérszegény és más ilyen betegek, hanem gyermekek is, gyenge fejlődésükben visszamaradt csemeték és hurutokra hajlamosak is felvételnek az intézetbe erősítés és edzés céljából és ily gyermek mellé nem is szükségesített kísérő személy D r. Szegő szanatóriumában a gyermekek felügyeletére és gondozására a legszigorúbb intézkedések állanak fenn. Ki D r. Szegő gyógyintézetét felől bővebb tájékoztatást kíván, kérjen onnan prospektust. Eppen most kezdődik Abbezia legszebb idénye. Mig nálunk mindenütt hó fekszik, az abbeziai szanatórium gyönyörű parkjában ibolyák nyílnak és narancsok sárgulnak. Mig hazánkban a hőmerek allandóan „minuszt“ mutat, Abbeziában, Dr. Szegő intézetében a meleg és edző tengeri fürdő után órákhozast sütkérezhetünk a nap melegén, gyermekeink pedig szakmalkaliban játszódhatnak a tengerparti játszóhelyen élvezve a tenger üde levegőjét. . . . Egy pár „zóna“ az egész — aki csak teheti élvezze a telet ott lenn, hová a tél rosz befolyásai nem hatolnak.

Tanító és a népszámlálás.

Az 1897. évi XXXV. t.-cz. 8. §-a értelmében nyilvános vagy nyilvánossági joggal fölruházott iskolákban tényleg alkalmazásban levő elemi iskolai férfitanítók, tekintet nélkül az iskola fűntartására, népszámlálás esetén egy számláló kerületben a számláló biztosi teendőket ellátását, a törvényben biztosított díjazás mellett elválni kötelesek.

A törvény értelmében, mivel több város és köztük Zombor is igénybe veszi a tanítók közreműködését; közel 20,000 tanító működik közre az országban népszámlálás adatainak összegyűjtésében. E munkálkodók fejünkint 3—6 korona napidíj jár, ezenkívül a kiadások megtérítése és esetleg 6 napra terjedő munkaszünet az iskolában.

A fizetés azonban mellékes. Sokkal lényegesebb a tanítóra nézve, hogy az adatok összegyűjtése alkalmával 3—800 ember életviszonyával ismerkedik meg, szorosabb összeköttetésbe job a tanítványi szülőivel, határozottabb és tisztább fogalmat szerez azok életmódjáról, gondolkodásáról és foglalkozásáról és a mellett oly családi köröket is megismerhet, melyek előtte azelőtt zárva maradtak. Ma, midőn oly sokat irnak és beszélnek az iskola és család összeköttetéséről és midőn mindenki — az ellenmondás lehetőségének biztosítása mellett — hangsúlyozza, hogy az iskolai oktatás sikere annál nagyobb lesz, minél közelebb jut az élethez és minél gyakorlatibb irányú lesz a nevelés, ezt a tanítók részére törvény által biztosított előnyt pedagógiai szempontból kicsinyelnünk teljes lehetetlen.

A leglényegesebb azonban a tanítók közreműködésében a népszámlálás mun-

kálátában magában az a tény, hogy így közlekedni megismerkednek a társadalmi és közigazgatási gépezetnek ama nagyfóntosságú tényezőjével, melyet népszámlálásnak nevezünk és mely a valóságban a nemzet életének egy-egy zárlópontja, midőn a népetet vezetők, hasonlóan a gondos gazda évi zárlatához, meglehetősen készítenek a tényleges állapotról, hogy azt a múlt népszámlálások adataival összehasonlíttva, állapot nyertjenek az öntudatos és tervszerű fejlesztésre.

Mert a népszámlálásnak eredménye nemcsak az a pár számadat, mely megmutatja, hogy egyes községek és megyék, valamint az egész ország lakossága apadt-e vagy szaporodott, mily mértékben! Ez sem utolsó dolog és bizonylat fontos ezt tudni minden embernek, ki a magyar nép jövőjéről komolyan akar gondolkodni. De vannak ennél fontosabb tényezők is, melyekről határozott és kétségtelenül biztos képeket adnak a népszámlálás által szervezhetünk. Ilyen mindenek fölött az a kérdés: hol és mennyit haladt soknyelvű hazánkban a magyarság és hol vannak még mindig kulturpolitikailag veszélyes pontok? volt-e hatása és mennyiben az iskolának az irni és olvasni tudás terjedésében? minő arányban áll hazánkban a férfiak és nők száma? különösen, hogy szaporodnak-e azok a nők, kik a családi körön kívül önálló keresetre vannak utalva? Mennyi az összes népességben a keresetre képes egyének száma és mily arányban vannak azok a kisközségekkel, elagatokkal, betegekkkel és munkaképtelennel? Milyen a családi élet átlagos képe? Terjedt-e a vagyonmegosztás és mily arányban? Az ipartűzők között mennyi az önálló vállalkozó és a bér munkás és mennyi azok száma, kik egyáltalán képtelenek foglalkozást találni és a községre utalva? Milyen nagy a sokat emlegetett kivándorlás, a faluk lakosságának felszívása a városok és nagy ipartelepnek által? Milyenek a lakásvizonyok, egészségi és közérkölosiségi szempontból?

Mindezek és még sokkal több más dolgok bennejelenek abban a 20 rovatban, melyet a népszámláló-lapon kitölteni kell. Sokszor egyes kérdések egyszerű kíváncsiságoknak látszanak, ha csak az egyes lapokat vesszük tekintetbe és nem azok országos földolgozását. Egyénileg talán közönyös, hogy a magános nő hadjon, övezgy vagy elvált asszony-e? az egész országra vonatkozó adatok áttekinthetésekor ebből egy egy nagyfóntosságú kulturpolitikai képet nyerünk, különösen ha a nők keresetmódja is tekintetbe jó. Egyes lapokon kíváncsiságnak látszik a vendégtől vagy átutazótól megtudakolni, hol van reudes lakóhelye. Ezer és ezer ember adatainak összehasonlításából a népmozgalomnak és társaséletnek érdekes képét nyerjük, S még inkább jelentősek a nagytömegű számokban azok az egyszerűnek látszó kérdések: mi a vallása és anyanyelve? van-e háza vagy földbirtoka?

A népszámlálás ugyanis ma már mindezeket az adatokat egymással összehasonlíttva hozza ki és így néha egész sajátságos eredményekre jut. Kimutatja többek között, hogy a felekezeti jelleg különbözősége meglátszik a vagyonosságban, a lakóhely fizikai különbözőségében, a műveltségben, sőt a családi életben és a győgyepedagógia körébe tartozó szerencsétlen vakok, siketnémák és hülyék számában is. Ebből az összehasonlításból, különösen a régebbi népszámlálások adatainak tekintetbe vételével, világosan meglátjuk továbbá, mely községekben és vidékekben terjedt a magyarság és műveltség, hol vannak még most is nyomorult lakásvizonyok, mily nagy hatása van a vasutaknak, mely ipar vállalatoknak és a gyorsan emelkedő népességnek a társadalmi viszonyokra és több efféjét.

Népszámlálások ősi időktől fogva voltak. A biblíában is van róla szó, sőt ismeretes tény, hogy a keresztény vallás alapítója is azért született Betlehemben, mivel szülői egy népszámlálás alkalmával hivatalos felszólítás folytán jöttek ide születése idején. De ezek a régi népszámlálások, még az ókor legműveltebb népeinél is, főképp azért történtek, hogy az uralkodók a katonai szolgálat és az adózás tekintetében biztos tájékoztatást nyerjenek, máskülönben éppen nem törődtek a nép társadalmi viszonyaival, a mi jelenleg minden népszámlálásnál fődolog. Annymira nem törődtek, hogy régebben gyakran csak a felnőtt szabad férfiakat írták össze. Tehát a népességnek csak egy kis részét és teljesen mellőzték a jobbgyókat és a rab-szolgákat. Ma ellenben a népszámlálás elkészítése valóságos tudomány, melynek minden cselekvő részleteit komoly tudósok alaposan szokták megvitatni és mely, legalább az utóbbi pár évtized óta, minden művelt országban tervszerűleg és lehető egyöntetűséggel hajtatik végre, ugy hogy az összehasonlítás lehető legyen.

Már 1872-ben kimondották elvül a népszámlálás ügyével szakserien foglalkozó statisztikusok, hogy legcélszerűbb a népszámlálást minden évtized utolsó napjára tekintetel eszközölni. A mi népszámlálásunk ezt az elvet szigorúan szem előtt tartja és vele együtt több más művelt nemzet is. De a kik eltérnek is némileg, lehető közel helyezték e ponthoz a népszámlálást, némelyik egy pár héttel előbb, mások 3-4 hónappal később. Egészben véve azonban ma már a másfélezer millió főre menő emberiségnek több mint egy harmadát éppen most számolják ismét össze, és hogy ez az arányszám nem nagyobb, részben annak tulajdonítható, hogy a nagy orosz birodalom pár évvel ezelőtt végezte el nagy népszámlálási munkáját és így újra nem kezdheti, vagy hogy más művelt nemzetek p. az olaszok és spanyolok más okból könnytelenek lemondani arról, hogy most rendszeres népszámlálást csináljanak, mely utóvégre is nagy és költséges munka. De a hol csináltak népszámlálást, ott komolyan hozzáálltak és nem elégszenek meg az egyszerű számokkal, a katonaság és adózás érdekeit pedig egyenesen háttérbe szorítják, sőt törvényben mondják ki, hogy a népszámláláskor nyert adatokat adóztatásra felhasználni nem szabad. Németországban, Angliában és az amerikai Egyesült-Államokban csak pár héttel ezelőtt hajtották végre a nagy népszámlálási munkát és oly gondal, hogy p. az amerikai Egyesült-Államok

kormányja a népszámlálási földolgozásából egész kis könyvtárt szándékozik kiadni.

Nagy és minden tekintetben jelentékeny munka tehát a népszámlálás. Komoly tanító, ki ebben a munkában részt vesz, nagyon sokat tanulhat e pár nap alatt is, és még sokkal többet fog tanulni, ha az általa gyűjtött adatok egy részét magának is följegyzi és azokban gondolkodik. Lényeges azonban, hogy gyűjtése komoly és adatai teljesen megbízhatók legyenek. A népszámlálás fontos eredmények létrehozásában legnagyobb szolgálatot akkor tesz az adatgyűjtő tanító ha lelkiismeretesen dolgozik. Nagy eredményeket csak akkor várhatunk, ha azok alapja a valóságnak teljesen megfelel.

G. A.

Közlekedés.

□ A kompforgalom megszüntetése Gombos és Erdőd között.

A m. kir. államvasutak szabadak-bródi vonalán Gombos és Erdőd között a kompforgalmat jégzajlás miatt f. hó 4-én további intézkedésig megszüntették. Az akadály tartama alatt a 6001. és 6002. sz. gyorsvonat Erdőd és Bosna-Bród között nem közlekedik; helyettük a boszniai úszszekötötés Uj-Dombóvár—Eszéken át az 1913. és 1914. sz. gyorsvonatokkal tartatik fenn, melyek közül az előbbi Budapest felé az 1907/1901. sz., az utóbbi pedig az 1004/1902/1908. sz. vonatokkal Budapest felől közvetlen csatlakozásban áll.

Azon utasok részére, kik a kompszünet tartama alatt a Dunán lehetőség szerint más módon (csónakon) átkelni szándékoznak, oly célból, hogy a Gombosról induló 6001. sz. gyorsvonattal Szabadka felé, illetve a 6002. sz. gyorsvonattól utjukat tovább folytassák: Dálya és Erdőd, között a 6005. és 6008. sz. helyi személyvonatok állanak rendelkezésre.

Végül Borovó és Vukovár között, a kompszünet tartama alatt a fentemlített 1913. és 1914. sz. gy. orsvonatokhoz a 6627. 6628., 6629. és 6630. sz. csatlakozó vonatok helyeztetek forgalomba.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Arpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

HOTTER J. I. R. Szt. József győgysertára a sz. Józsefhez Bécs, XII/2. Schön brunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol.

3/4 palaeok fnt 6--; 1/2 palaeok fnt 3.50. Eltávolít mindenemű kénvét és zsíros testpadákat, annélkül, hogy a szagtól tonkre tenne. Erősít a megtámadott és gyenge inakat, eltávolít és tonkre tesz minden esomót és izmokot és megv minden gyulladástól: különösen bevált epehajtó, esülőkdaganatnál, patabütyköknél, vastag terénél esomóknál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A terdek remegését megszünteti és meggyógyítja a zúzódásokat.

Hotter-féle Agril táppor

lovak és szarvasmarháknak, 1 esomag 80 kr. Kitűnő pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden rosz, majs, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holtilem kenőcs 1/2 telegy ára 2 fnt, 1/2 telegy 1 fnt 20 kr. Földművelészet holtilem eltávolítására régi hajóknál is.

HOTTER'S
állalgyógykészítményei
A jelenkor legkitűnőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szernek által hátsukban el nem érteket. Raktaruk a győgy-szerárakban és drogeriákban. Féraktár: — Zombor és környéke részére:
TÁRCZAI ISTVÁN
győgyvsertára ZOMBOR

Hotter-féle Training-Fluid 1 palack fnt 1.20

Az inakat és izmokat a magas óreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedór szalékek után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra képesíti. A túlerőltetés köve tkezményeinek, a benuálás, szaggatás és meredésnél meglépő sikerrel alkalmaztatik.

Hotter I. és II. sz. disznópóra 1 kiló fnt 1.20.

Legjobb étrendi szer: a disznók és vagyanak és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbánczánál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kolika elleni szer 1 üveg 1 fnt 50 kr.

Lovaknál mindenemű kolika és hufgyelakadás, szarvasmarháknál pedig uufadsággellen alkalmazandó.

Nyilttér. *)

Borivóknak, kik a bort savanyúvinnel sörretek vegyítik, mindenképp ezt a

MATTONI-FELD GIESSHÜBLER

legfriszább ögyvnyes
SZINKYU-KUT
Ez a bor a bort savanyúvinnel sörretek vegyítik, mindenképp ezt a

*) Kéni rovatert nem felel a szerk.

Házeladás.

Zomborban, a esonplai-uton
levő 7. számú ház

SZABAD KÉZBŐL ELADÓ.

Bővebbet a tulajdonosnál

Rajkovies Uros
vendéglős.

Kistemető-utca (Bánát)

Cognac
CZIBA-DUROZIER & Cie.
FRANZIA COGNACGYÁR, FREHMONTOR.
Mindenütt kapható.

Vendéglős: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Bler.

Emeletes ház eladó.

Zomborban, a **Kossuth Lajos-ut-**
czában egy emeletes ház **szabad-**
kézből eladó.

A ház évi jövedelme 4800 koronát tesz
ki. — Közvetítők ki vannak zárva.
Venni szándékozik a közelebbi adato-

kat és az eladási feltételeket
Dr. Czeisel Lajos József
ügyvédi irodájában

Zomborban megtudhatják.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Abteilung
des
A. Thiery in Pragrad
bei Rakibisch-Steiermark.

Nélkülözhetetlen és főfömluhatalan, hatásában hibatlan.
Világczikk, kivétel minden országra
Chief-Office 48, Brixton-Road, London S. W.
A legmegbízhatóbb, legjobb s világszerzte dícsért és legkeresettebb
házi szerok.

Thierry A. balsz n-cöppe

Főfömluhatalan mindennemű mell-, tüdő-, máj-, nyoma- b. jok
s minden belső bajok ellen. Kivülről a legsikeresebb

SEB-GYÓGYSZER

Valódi csak a minden művelt államokban felemlített zöld Non-
nenschutzmarke és: Allein echt (egyedül valódi) firmával
ellátott ólomba préselt dugasszal. Évi gyártmány — bebizonyítható
— 6 millió füveg. Póslával franco 12 kis, vagy 6 dupla-füveg 4
korona. Próbafüveg, prospectus és minden országban levő raktárak
jegyzékével 1 korona 20 fillér. Szétküldés csak az ár előleges beküldés mellett.

Thierry A. Centifolien-Salve (tenőcs)

(csodakenőcs elnevezéssel) eddig elérhetetlen felszívó- és gyógyerővel! Leggyakrabban
főlöselegessé teszi a műtéteket. Ezzel a kenőccsel egy 14 esztendei, gyógyíthatatlannak
tartott csontszü, újlag még egy 22 esztendei, öreg, nehéz, raknemű baj is meg-
gyógyított! Fertőtlenítőleg hat, gyorsan enyhítő, hűsítő és teljes gyógyítást biztosít
gyulladások és mindenféle sebeknél. Gyors puhítással és elszáratással hat és bár-
mily mélyre behatolt idegen anyagokat biztosan eltávolít. Egy tégely franco 1 ko-
rona 80 fillér: csakis az összeg előleges beküldése mellett. Nagyobb megrendelé-
seknél olcsóbb. Kimutatható évi előállítá: 100.000 tégely. Mindkét szerrel egész
lévtelára az elismeréseknék és dícséreteknék a világ minden országaiból van fölhal-
mozva. Ovakodjunk az utánzásóktól és ügyeljünk a tégelyre égelelt czege: Apo-
theke zum Schutzengel des A. Thiery. A hol raktár nincs, ott ne engedje magát
senki sem a hamisítványok, vagy állítólagos egyenértékű készítmények megvetelére
rábeszélletni, hanem rendelje meg közvetlenül e címzésés alatt:

Thierry A. gyógsz. gyára Pragrad. (Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

(A cs. és k. osztrák állami tisztviselők szövetségének szállítója,
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

NÉVJEGYEK

a legjobb
választékban
és
legszinesabb
kialakításban
olcsó áron
kaphatók

Oblát Károly könyvnyomdájában.

Utolsó hét.

Csak **40** fillérért már
1901 Január hó **12**-én

10.000 kor.
1000, 500, stb. stb.

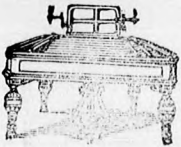
ÖSSZESEN **1311** NYEREMÉNY NYERHETŐ,
DIÁK-OTTHON-SORSJÁTÉKBAN
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

A „KRISTÉLY” Szt. Lukásfürdői
 hegyforrás nagy mélységből
 fakadó, állandó öngyógyító,
 igen tisztá, kalcium- és mag-
 nesium-hydrocarbonatos
 ásványvíznek minősítendő.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva. A leg-
 izletesebb és legolcsóbb ásványvíz. Kapató
 minden jobb fűszerkereskedésben és vendég-
 lőben.”

KUDLIK ADAM
 hangszerkészítő
SZABADKÁN.

* VI., Petőfi-utca 86. szám. *

Ajánlja saját gyártmányu **esengő**
hangu czimbalmait a n. é. közön-
 ség figyelmébe

Állandó lerakatot tart Zombor és
 vidéke részére **az Arúcsarnokban**
 Zomborban.

☛ Képes árjegyzék ingyen. ☛

HAZAI IPAR!

WEIN KÁROLY és TÁRSAI
 szövőgyár **KÉSMARK**
 elismert hírneves

Szepességi vászon

és

damaszt árú

minden nagyobb üzletben
kaphatók.

Gyáraiból szár- ezen véd-
 mazó minden jeggyel van
 darab áru el látva.

HAZAI IPAR!

Minden
háziasszony
és anyja

üdvözölhető, aki az egészség,
 takarékoság és józire való
 tekintetből a Kathreiner-féle
 Kneipp-maláta kávé (mely
 csakis az ismert eredeti cso-
 megokban valódi) használja.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kétfős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül,
Gabona rosták.

Konkolyozók (trienők):

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

tekvően vagy kocsiira szerelve,

Takarmány-füllerztők.

Szállítható **takarék-főző-üstök** takarmány stb. részére
 zománc bevonattal vagy anélkül, szállítókészülékkel vagy anélkül.

Szecekskavagók.

szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapaggyakkal igen könnyű járással körülbelül
 40% erő megtakarítás mellett.

Répa és burgonyavágók,

Darálók

»Agricola« sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel)

mindenemű vetemény számára, váltóke. ekek nélkül,

Egy-, két-, és több vasú ekék

jótállás mellett elismert legjobb szerkezettel készülnek

MAYFARTH PH. és TÁRSA

esász. és kir. kiz. szabad.

gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor

Bécs, II., Taborstrasse Nr. 71.

Allapított 1872. Kitüntetett 1888 mialt 400 arany, ezüst 750 munkás.
 bronz éremmel és első díjakkal.

☛ Árjegyzékek és számos elismert levelek ingyen és bérmentve kül-
 detnek. — Képviselek és viszontárusítók felvétetnek. ☛

